

Informace o kontrolách provedených v roce 2006 Českou inspekcí životního prostředí ve spolupráci s krajskými úřady a orgány integrované inspekce podle zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií, který byl zrušen a nahrazen zákonem č. 59/2006 Sb., který nabyl účinnosti dne 1.6.2006

V roce 2006 probíhaly kontroly podle zákonů o prevenci havárií již po šesté podle plánu, který byl schválen ministrem životního prostředí. Předmětem kontrol byly všechny subjekty zařazené podle zákona do skupiny B a vybrané subjekty zařazené do skupiny A.

Na základě ročního plánu kontrol Česká inspekce životního prostředí ve spolupráci s orgány integrované inspekce (Státní úřad inspekce práce, správní úřady na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, integrovaného záchranného systému, Český báňský úřad, krajské hygienické stanice) a krajskými úřady prováděli kontrolu podle výše uvedených zákonů.

Před zahájením kontroly byli zástupci integrované inspekce seznamováni s bezpečnostními předpisy společností, které jsou podle zákona povinny dodržovat.

Kontroly u těchto subjektů byly zaměřeny na :

- ověření aktuálnosti primárních údajů bezpečnostní dokumentace (údaje o zařazení provozovatele – množství a klasifikace vybraných nebezpečných chemických látek – bezpečnostní listy, umístění zařízení s chemickými látkami, situování areálu, případné změny v územním plánu ...)
- prověření, že bezpečnostní dokumentace obsahuje pokyny pro postup a zabezpečení nestandardních úkonů při provozu (např. odstávky a čištění technologických zařízení, skladovacích prostorů apod.)
- kontrolu provozních předpisů, havarijních plánů, povodňových plánů, a veškeré další související dokumentace
- dodržování bezpečnostního programu, plnění povinností a činností zde uvedených (systém řízení bezpečnosti a plnění stanovených cílů na tomto úseku).
- plnění nápravných opatření z předchozích kontrol, plnění podmínek uvedených ve vyjádřeních MŽP k bezpečnostní zprávě, v rozhodnutích krajského úřadu k bezpečnostní dokumentaci
- kontrolu opatření v souvislosti se závažnou havárií v minulých letech preventivně přijatých proti opakování podobné události
- předložení dokladu (originálu smlouvy) o pojištění ve smyslu zákona o prevenci závažných havárií
- poskytování údajů pro vnější havarijní plány a vyhodnocení případného domino efektu .

Spolupráci jednotlivých orgánů na integrovaných kontrolách lze hodnotit kladně, bez větších problémů, rovněž tak vzájemnou spolupráci orgánů integrované inspekce a kontrolovaných subjektů.

V roce 2006 spadalo pod agendu zákona 157 subjektů. Bylo prověřeno 81 subjektů spadajících do skupiny B a vybraných 27 subjektů zařazených do skupiny A. Celkem bylo provedeno 108 kontrol. Mimo schválený plán kontrol proběhly v součinnosti s krajskými

úřady i neohlášené kontroly, které byly zaměřeny na zjištění skutečného množství nebezpečných chemických látek a porovnání s údaji v oznámení a bezpečnostní dokumentaci.

V roce 2006 došlo k závažné havárii v objektu Lučební závody Draslovka Kolín a.s. Příčinou havarijního stavu byla nestandardní situace ve výrobním závodě, kdy při odstávce výroby dne 8. 1. 2006 ve večerních hodinách, údržba proplachovala výrobní zařízení a oplachové vody s obsahem kyanidů řádově vyšším než při běžném provozu, natékaly do detoxikačních jam. Došlo k částečnému zamrznutí rozvaděčů vzduchu v detoxikačních jamách a k poruše míchání a tím i ke snížení účinnosti srážení kyanidu sodného síranem železnatým na modrý netoxický komplex Berlínské modři. Obsluha tedy nemohla obsah nádrže vypustit - z důvodu nedostatečné detoxikace - a při stálém přítoku vysoce koncentrované surové odpadní vody do detoxikační jámy proto začala přečerpávat vodu do vedlejší prázdné jímky, pomocí čerpadla a hadice umístěné volně mezi jímkami. V době nepřítomnosti obsluhy došlo k uvolnění nedostatečně zafixované hadice a tím k výtoku odpadní vody s vyšším obsahem toxických kyanidů na plochu odvodněnou dešťovou kanalizací, která ústí přímo do řeky Labe.

Účinnost detoxikace při nízkých teplotách a nedostatečném míchání výrazně klesá, zatímco toxické působení kyanidů na vyšší organismy, zejména ryby, výrazně vzrůstá. V důsledku všech uvedených nepříznivých okolností došlo ve dnech 9. 1. – 17. 1. 2006 v řece Labi k masivnímu úhynu asi 10 t ryb. Uhynulé ryby byly zachyceny na úseku Labe od Kolína po Mělník.

Původce havárie nesplnil svou ohlašovací povinnost podle § 41 zák. č. 254/2001 Sb. (vodní zákon) ani podle zák. č. 353/1999 Sb. o prevenci závažných havárií.

Následně provedla jednotlivá oddělení ČIŽP a Krajský úřad Středočeského kraje v Lučebních závodech Draslovka a.s. Kolín několik kontrol na základě jejichž výsledků pak byly uloženy pokuty.

Poslední plánovaná kontrola před vznikem havárie proběhla podle zákona č.353/1999 Sb., v Lučebních závodech Draslovka a.s. Kolín ve dnech 18. - 19. 5. 2005, tedy v době, kdy tato společnost neměla ještě schválenou bezpečnostní dokumentaci. Krajský úřad Středočeského kraje tuto dokumentaci schválil 12. 7. 2005 a toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 2. 8. 2005.

Společnost byla zařazena do plánu kontrol na r. 2006 do skupiny B. Tento plán byl schválen Ministerstvem životního prostředí.

Výsledkem jedné z mimořádných kontrol ze dne 16. 2. 2006, uskutečněné společně pracovníky Krajského úřadu Středočeského kraje a České inspekce životního prostředí provedené v Lučebních závodech Draslovka a.s. Kolín, byl požadavek k aktualizaci bezpečnostní dokumentace podle zák. č. 353/1999 Sb. včetně její vazby na uvedení nově budované ČOV do zkušebního provozu. Součástí této dokumentace je též podrobná analýza rizik. Vzhledem k náročnosti posuzované problematiky byl stanoven termín pro předložení bezpečnostní dokumentace do 31. 5. 2007.

Po vyhodnocení uvedených skutečností, plánuje Česká inspekce v roce 2007 v Lučebních závodech Draslovka a.s. Kolín nejen kontrolu z hlediska prevence závažných havárií, ale i další intenzivní kontrolní činnost.

K dalším závažným haváriím v tomto roce nedošlo. Při kontrole povinností stanovených v Bezpečnostních dokumentacích bylo zjištěno, že většina provozovatelů plní stanovené cíle, které se většinou 1x ročně vyhodnocují.